

Radioteatern lägger ut pjäser på nätet

– Vi ska släppa de stora klassikerna fria / Stina Oscarson, radioteaterchef

År lanseras Radioteaterbiblioteket. Ett stort antal pjäser ur Radioteaterns arkiv läggs ut på nätet, så att vem som helst kan ladda ned dem för lyssning. De flesta av dem sänds också i radio. Initiativet kommer från Radioteaterns chef Stina Oscarson. Hon berättar om sitt första egna möte med radioteater i barndomen:

– Jag har så starka minnen av de här stora serierna: *Tordyveln flyger i skymningen*. *God natt mister Tom*, *Agnes Cecilia* ... Min bror och jag hade också några program som var inspelade på kassetband. Det roligaste vi visste var att stänga in oss i en tyggarderob och ligga där på hyllorna och lyssna på radioteater!

OSCARSONS FÖRSTA EGENTLIGA MÖTE med Shakespeare var när hon 1996 var regiassistent på Björn Samuelssons uppsättning av *Romeo och Julia*. Det var en samproduktion mellan Byteatern i Kalmar och amatörgruppen Katastrof:

– Jag skrev musiken till föreställningen också. Det var ett bra sätt att lära känna Shakespeare: att tränga in i språket, handlingen och tiden – och att göra allt till sitt.

– Men jag har också ett riktigt starkt minne från i somras. Jag satt och lyssnade igenom flera hundra föreställningar från vårt arkiv. När jag hörde *Macbeth* så kom tanken: ”Tänk om alla människor kunde världsdramatiken! Då skulle vi ju veta att våld aldrig löser några problem. Att strävan efter makt och pengar alltid går åt helvete.” Jag drabbades verkligen känslomässigt av insikten att det finns så mycket eviga kunskaper och sanningar i de här berättelserna. Att driva igenom Radioteaterbiblioteket har krävt långa och omständiga

Stina Oscarson. Foto: SR Bild

förhandlingar med upphovsrättsorganisationer och fackförbund:

– Våra avtal är ju inte skrivna för att föreställningar ska kunna spridas på nätet. Teknikutvecklingen har gått så fort. Men Radioteatern kommer att gå under om vi inte hänger med. Visserligen har vi en väldigt hög lyssning på våra sändningar. Men radiovanor förändras och det blir mer och mer så att lyssnarna går in i efterhand och lyssnar på det de verkligen är intresserade av.

– På Radioteatern har vi en sådan bildningsskatt i vårt arkiv. I dessa tider när bildning inte aktas och värnas tillräckligt så tycker jag det ligger på mitt ansvar att de medborgare som faktiskt har betalat för alla dessa uppsättningar får gratis tillgång till dem. Vi ska släppa de stora klassikerna fria. Och för mig är det Shakespeare och de gamla grekerna som är urtypen av klassiker. De står sig verkligen, de blir inte daterade, de håller för slitaget. Till att börja med är det meningen att Radioteaterbiblioteket ska pågå i tre år. Allt fler pjäser kommer att göras tillgängliga:

– Tanken är att vi under den tiden ska hitta fram till ett avtal som kan fungera i många år framöver. Under den tiden samarbetar vi också med grupper som är intresserade av projektet: Svensk biblioteksforening, studieförbund, skolor och andra.

– Fyra Shakespeareföreställningar kommer vi att släppa under 2013: *Macbeth*, *Romeo och Julia*, *Othello* och *Hamlet*. Följande år kan det säkert bli flera.

SIST FRÅGAR JAG STINA OSCARSON om det inte vore på tiden att man producerade några nya Shakespeare-upsättningar. Under Radioteaterns första 25 år gjorde man över 40 produktioner av hans pjäser, under det följande halvsekle ett 30-tal. Hittills under 2000-talet har det bara blivit någon enstaka.

– Vi kan säkert göra Shakespeareföreställningar i framtiden. Men det skulle aldrig falla mig in att göra en ny *Hamlet* – eller Strindbergs *Ett drömspel* – när vi har så bra versioner i arkivet. Det är inte i linje med vårt huvuduppdrag. Radioteatern har ett kulturhistoriskt ansvar, men vi har också ett samhällsansvar.

– Det finns så mycket vi inte har gjort, så mycket dramatik som ännu inte är skriven. Vi måste lägga pengar på att hitta nya former av radioteater. Under 2013 gör vi tre stora prioriteringar. Förutom Radioteaterbiblioteket sänder vi en ny femminuterspjäs varje dag, i serien *Världshistorien*. Och på alla 30-minuterstider har vi nyskrivna pjäser!

Intervju: Kent Hägglund

Lyssna och/eller ladda ner till dator eller mobil
Läs mer på www.sverigesradio.se/radioteatern

Radioteatern ger

Macbeth (1961) med bl.a. Keve Hjelm, Gun Arvidsson, Måns Westfelt, Ingvar Hirdwall, Ernst-Hugo Järegård, Kerstin Tideliuss och Thommy Berggren. Sänds 19/4 och 21/4. Lyssna och/eller ladda ner redan nu.
Romeo och Julia med bl.a. Jan Malmström. Sänds i två delar (28/6 och 30/6) Kan så småningom laddas ner.